

РЕШЕНИЕ

№ 8067

гр. София, 10.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав,
в публично заседание на 12.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **11494** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 147, ал.2 във връзка с чл.16 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по протест на Р. С. – прокурор при СГП, срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, изразен във волеизявление на началника на отдел „Пътна полиция“ – СДВР (СДВР-ОПП) за издаване на свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) - №[ЕИК]/12.07.2019 г. на името на В. Б. И., ЕГН [ЕГН].

С протеста се иска постановяване на решение, с което да се прогласи нищожността на волеизявлението на началника на СДВР-ОПП за издаване на СУМПС №[ЕИК]/12.07.2019 г. на името на В. Б. И., съставляващо индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, като издаден в противоречие с материалноправните разпоредби, отнасящи се до предпоставките за издаване на СУМПС и в несъответствие с целта на закона. Твърди се, че СУМПС е издадено не по реда, установен в Наредба № 3/11.05.2011 г. за изискванията за физическата годност към водачите на моторни превозни средства и условията и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории (Наредба № 3/11.05.2011 г.).

В съдебно заседание се явява прокурор Р., който поддържа протеста, като излага доводи за неговата основателност.

Ответникът – Началникът на отдел „Пътна полиция“ при СДВР – редовно призован, не се явява и не се представлява.

Заинтересованата страна – В. И., редовно уведомен не се явява, представлява се от адв. К.. Счита протеста за неоснователен и изразява искане за неговото отхвърляне.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Българското свидетелство за управление на моторно превозно средство е индивидуален удостоверяващ документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство /МПС/ според легалната дефиниция на чл. 50, ал. 1 от Закона за българските лични документи /ЗБЛД/. В този смисъл правоспособността за управление на МПС не се поражда от притежанието на СУМПС, а от наличието на осъществили се юридически факти, предвидени в Закона за движение по пътищата /ЗДвП/. След тяхното настъпване лицето придобива правоспособност, а СУМПС удостоверява това обстоятелство. СУМПС е документ от значение за упражняване на правото да се управлява МПС, като при неговото издаване е налице волеизявление по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, защото чрез изготвяне на документа - СУМПС, се материализира волята на властническия орган, че съответното лице има право да управлява МПС, тоест това е материализирано волеизявление за издаване на документ от значение за признаване и упражняване на права и задължения, а именно за притежаване на правоспособност за управление на МПС.

Съгласно чл. 145, ал. 1 от АПК, административните актове могат да се оспорват пред съда по отношение на тяхната законосъобразност, като според чл. 147, ал. 2 от АПК прокурорът може да подаде протест срещу акта в случаите по чл. 16 от АПК. В чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК е предвидено, че прокурорът следи за спазване на законността в административния процес, като предприема действия за отмяна на незаконосъобразни административни актове, споразумения, административни договори и съдебни актове. От горното следва изводът, че законодателят е предоставил правомощията по оспорване на административен акт чрез подаване на протест от прокурора, без разграничение на база йерархическата му поставеност в системата на прокуратурата, с оглед общата компетентност на прокуратурата по чл. 127, т. 5 от Конституцията на Република България и чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК. Ето защо подателят на протеста Р. С. – прокурор при Софийска градска прокуратура, притежава процесуална легитимация за оспорване на издаденото на името на В. И. СУМПС.

С разпоредбата на чл. 149, ал. 5 от АПК е регламентирано, че административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожността им без ограничение във времето, от което следва, че производството е резултат от валидно и допустимо сезиране на съда.

От доказателствата по делото съдът приема за установено от фактическа страна следното:

На 09.07.2019 г., от В. Б. И., ЕГН [ЕГН] е подадено заявление рег. № 26074293 г. за издаване на СУМПС, като със заявлението е представено Удостоверение за здравословно състояние на водач/кандидат водач за придобиване на правоспособност за управление на МПС № 5988/08.07.2019 г.

На 12.07.2019 г. от ОПП-СДВР е издадено ново СУМПС №[ЕИК], на името на В. Б. И. за категории АМ; В1, В, с валидност до 12.07.2029 г., което е получено лично от заявителя на 16.07.2019 г.

На 18.06.2024 г., в СДВР-ОПП е получено писмо пр.пр. № 20674/2022/10.06.2024 г., в което е посочено, че на 14.10.2022 г. е образувано досъдебно производство за престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „в“, във вр. с чл. 342, ал. 1, пр. 3 от Наказателния кодекс, с привлечен в качеството на обвиняем с Постановление от 15.10.2022 г. - В. Б. И.. Посочено е още, че с постановлението е взета мярка за неотклонение „Гаранция в пари“ в размер на 2000 лв., както и че е наложена мярка за процесуална принуда - „временно отнемане на СУМПС“ на осн. чл. 69а от НПК. Процесуалната принуда е отменена с определение на СГС от 09.05.2024 г.

Видно от писмото, в хода на разследването е изготвена Комплексна съдебномедицинска експертиза (СМЕ), която е установила, че В. И. страда от Епилепсия, поради което лицето следва да бъде освидетелствано от специализирана лекарска комисия - ТОЛЕК, за установяване на годност за управление на МПС. Към СМЕ е приложено Експертно решение № 90336 от зас. № 234 от 04.11.2022 г. от Първа МБАЛ - С. „Св. Йоан Кръстител“ ЕАД, от което се установява, че В. И. е с 50% трайно намалена трудоспособност с водеща диагноза „Епилепсия неуточнена“.

С писмо УРИ № 433200-99004/25.09.2024 г. на началника на СДВР-ОПП, е поискано от СГП възобновяване на производството по издаване на СУМПС №[ЕИК].

Към преписката са приложени: ЕР 1633 от 24.07.2006 г. от ТЕЛК за психични заболявания С.-град, от което се установява, че В. И. има 54 % ТМР - Епилепсия - редки големи и малки припадъци; ЕР № 1623 от 08.09.2009 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, с оценка 54% ТНР; ЕР № 2377 от 31.10.2012 г. на ТЕЛК за психични заболявания, ЦПЗ „Проф. Н. Ш.“, с оценка 58% ТНР - Ограничена емоционална лабилност/астенно разстройство/, с общо заболяване Локализирана (фокална)(парциална) симптоматична епилепсия и епилептични синдроми с комплексни парциални конвулсивни припадъци; ЕР № 2597 от 04.12.2015 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, с оценка 54% ТНР; ЕР № 0243 от 29.01.2019 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, с оценка 50% ТНР - Епилепсия; ЕР № 90336 от 04.11.2022 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, с оценка 50% ТНР - с общо заболяване Епилепсия, неуточнена.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

П. протестът е допустим - подаден е при упражняване правомощията на прокуратурата по чл.16,ал. 1,т. 1 от АПК, срещу волеизявление на административен орган за издаване на СУМПС - индивидуален административен акт по чл. 21,ал. 3 АПК, с искане за обявяване на неговата нищожност, което съгласно чл. 149, ал. 5 от АПК не е ограничено във времето.

Наведеното от протестиращия прокурор основание за нищожност на административния акт е липса на материалноправните предпоставки, заложиени в Наредба № 3/11.05.2011 г. и противоречие с материалноправната норма на чл. 151, ал. 2 от ЗДвП.

Съгласно нормата чл. 151, ал. 2 от ЗДвП, свидетелство за управление на моторни превозни средства се издава от органите на Министерството на вътрешните работи на лице, завършило Х клас и при наличие на условията по ал. 1, което е физически годно да управлява моторни превозни средства за съответната категория, преминало е обучение за водач на моторно превозно средство и за оказване на първа долекарска помощ и което успешно е издържало изпит за водач на моторно превозно средство.

Разпоредбата на чл. 5 от Наредба № 3/11.05.2011 г. посочва, че заболяванията и състоянията, при наличието на които свидетелство за управление на МПС се издава само след освидетелстване от транспортните областни лекарски експертни комисии

(ТОЛЕК), са посочени в приложение № 2. В т. 2 от Приложение № 2, раздел Нервни заболявания са изброени: Епилептични пристъпи: а) епилепсии; б) първи и единствен непровокиран епилептичен пристъп; в) провокирани епилептични пристъпи; г) други случаи на загуба на съзнание. Отново в Приложението е посочено, че заболяването се смята за доказано след амбулаторно или стационарно изследване, лечение и диспансерно наблюдение, като степента на болестното отклонение се определя от лекар-експерт, а вземането на решение е индивидуално. Посочено е още, че индивидуалната оценка се прави на основание данните за здравословното състояние на лицето в миналото, настоящето и вероятната прогноза за бъдещето. При индивидуалната преценка се вземат предвид стадият на заболяването и/или степента на увреждане, интензивността му и темповете на развитие, изгледите за подобряване на състоянието, отражението върху функции, наличието на други заболявания и/или увреждания, както и възможността да се третира с медикаменти или да се подложи на друг вид лечение и отражението на това върху годността му.

В т. 18 от Приложение № 1 към чл. 4, ал. 2 от Наредба № 3/11.05.2011 г. е посочено, че при заболявания и състояния, при наличието на които се налагат ограничения за получаването на свидетелство за управление на МПС в зависимост от категорията на МПС - Епилептични пристъпи: епилепсия, първи и единствен непровокиран пристъп, провокирани пристъпи, други случаи на загуба на съзнание, издаването на СУМПС е индивидуално - след 1 година без пристъпи; до 1 година забранено.

Цитираните разпоредби ясно и категорично обвързват издаването, респективно подновяване на свидетелството за управление на МПС, с липсата на заболяване, а при наличието на такова, фигуриращо в Приложение № 2 от Наредба № 3/11.05.2011 г., следва задължително освидетелстване от ТОЛЕК.

В настоящия случай, видно от заключението по комплексната СМЕ, В. И. е страдал от ограничено емоционално лабилно /астенично/ разстройство, Епилепсия, неуточнена с ГТКП /големи тонично-клонични припадъци/ - много редки на фона на редовна антиконвулсивна терапия с два противогърчови медикамента. Заболяването е започнало през 1973 г., като в резултат от лечението пристъпите са редуцирани от 3-4 пъти всеки месец до 1-2 припадъка годишно през 1989 г., а след това без да се уточнява честотата на пристъпите периодично е преосвидетелстван с определяне условията на труд до 2009 г. През 2009 г. водеща диагноза като причина за ТНР се променя на „други психични разстройства“, дължащи се на мозъчна увреда и дисфункция или телесно заболяване. Ограничена емоционална лабилност, състояние след ЧМТ. Епилепсия, с редки големи и малки припадъци. Установява се още от СМЕ, че заболяванията, за които В. И. е с определен 50% ТНР с ЕР на ТЕЛК и продължава до 2025 г., не са съобщени и от самия него при проведени задължителни профилактични прегледи през 2022 г. Определен е като клинично здрав след консултации със здравни специалисти сред които и невролог и психиатър.

С посоченото експертно заключение е предоставен отговор, че заинтересованата страна страда от Ограничена емоционална лабилност /астенно разстройство/, Епилепсия с редки големи и малки припадъци. Промяна на личността по ограничен тип. Състояние след ЧМТ. Есенциална артериална хипертония.

Посочено е също така, че при цитираните заболявания, СУМПС не следва да се издава единствено на база медицинско удостоверение, издадено от личен лекар без изследвания от невролог. Даден е категоричен отговор, че лицето следва да бъде освидетелствано от ТОЛЕК за установяване годност за управление на МПС, с оглед

диагностицираните заболявания и предвид регламента на Наредба № 3 от 11.05.2011 г.

От представените по делото ЕР 1633 от 24.07.2006 г. от ТЕЛК за психични заболявания С.-град, ЕР № 1623 от 08.09.2009 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, ЕР № 2377 от 31.10.2012 г. на ТЕЛК за психични заболявания, ЦПЗ „Проф. Н. Ш.“, ЕР № 2597 от 04.12.2015 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, с оценка 54% ТНР; ЕР № 0243 от 29.01.2019 г. от ТЕЛК и Първа МБАЛ, ЕР № 90336 от 04.11.2022 г. от ТЕЛК, Първа МБАЛ, категорично се установява, че В. И. е с общо заболяване Епилепсия.

От изложеното дотук, както и от доказателствата по делото, може да се направи обоснован и законосъобразен извод, че наличието на заболяване „Ограничена емоционална лабилност /астенно разстройство/, Епилепсия с редки големи и малки припадъци. Промяна на личността по ограничен тип. Състояние след ЧМТ. Есенциална артериална хипертония“ от страна на В. И., е пречка за издаване на СУМПС без освидетелстване от транспортните областни лекарски експертни комисии. В настоящия случай СУМПС е издадено без да е налице освидетелстване от ТОЛЕК, което води до неговата незаконосъобразност и противоречие с материалноправните разпоредби до степен на нищожност. В този случай не следва да се установява реалното медицинско състояние, а да се обоснове надлежна констатация за видимо несъответствие с медицинските изисквания, което е сторено с представеното комплексно експертно заключение, изготвено от специалисти, разполагащи с необходимата компетентност, както и с представените ЕР, в които е посочено недвусмислено заболяването на лицето.

В заключение следва да се посочи, че основното разграничение на порочните административни актове в правната теория е разделението им на нищожни и унищожяеми в зависимост от степента на порока, от който е засегнат акта. В административното право, за разлика от гражданското право липсва конкретна норма, която да регламентира в кои случаи съответният акт е нищожен и в кои случаи е унищожяем. Широко е застъпено в съдебната практика становището, че нищожни са тези административни актове, които поради радикални, основни и тежки пороци, се дисквалифицират като административни актове и въобще като юридически актове и се третират от правото като несъществуващи, поради което изобщо не могат да породят, изменят или погасят права. Съдебната практика приема, че нищожни административните актове са тези при които са допуснати нарушения на изискванията за компетентност и форма. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 173, ал. 2 от АПК, в която също не е извършено изчерпателно изброяване на хипотезите на нищожност на административния акт. Настоящият съдебен състав споделя това становище. При наличието на констатирано несъответствие от посочения вид, същото води до пълна липса на правнорелевантна воля за издаване на административен акт, като се приема по отношение на всички лица и органи, че още от постановяването му същият не е произвел правни последици. Относно другите основания за оспорване на административен акт, формулирани в чл. 146 от АПК, следва да се приеме, че по принцип те налагат отмяна на порочния акт като унищожяем и в изключително редки случаи на тежки нарушения на закона могат да доведат до нищожност. Това са хипотезите, в които оспорваният акт има несъществуващ адресат, невъзможен предмет, пълна липса на правно основание, непреодолимо противоречие с правната норма и др. Разглежданият случай е именно такъв. При липсата на основно законово основание за издаване на процесното свидетелство, а именно – лицето да е физически

годно да управлява МПС за съответната категория, то липсва каквото и да било годно правно основание за подмяна на вече издадено такова. Нещо повече, в случая се цели заобикаляне на закона посредством представяне на Удостоверение за здравословното състояние на водач/кандидат за придобиване на правоспособност за управление на МПС при обстоятелството, че лицето е с доказано заболяване, за което са налични ЕР. По този начин се цели противоположен резултат – управление на МПС без лицето да физически годно да управлява МПС за съответната категория. Така, при издаване на процесното свидетелство е допуснато нарушение и на целта на закона – а именно спазване на правилата за движение по пътищата, които са изключително важни за опазване живота и здравето на гражданите. Настоящият състав на съда намира, че това изключително съществено нарушение на закона – липса на законово основание по чл. 151, ал. 2 от ЗДвП опорочава оспорения акт до степен на нищожност, която следва да бъде прогласена.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 16 - ти състав,

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА, по протест на прокурор при Софийска градска прокуратура, на Свидетелство за управление на моторно превозно средство №[ЕИК]/12.07.2019 г. на името на В. Б. И., ЕГН [ЕГН].

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: